

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIII — Nr. 605

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 26 septembrie 2001

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECRETE		
710.	— Decret privind numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție.....	1
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
Decizia nr. 226 din 3 iulie 2001 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare		2-4

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 99 alin. (1), art. 124 alin. (1) și ale art. 133 alin. (1) din Constituția României, precum și ale art. 12 alin. 1 din Legea Curții Supreme de Justiție nr. 56/1993, republicată, având în vedere propunerile Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit Hotărârii nr. 168 din 18 septembrie 2001,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se numesc în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, pentru o perioadă de 6 ani, următorii:

- doamna Veronica Rădulescu, judecător la Curtea de Apel București;
- domnul Marin Voicu, președintele Curții de Apel Constanța.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 24 septembrie 2001.
Nr. 710.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 226

din 3 iulie 2001

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stăngu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de Adrian Alexandru Niculescu în Dosarul nr. 1.254/2000 al Curții de Apel București — Secția contencios administrativ.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 26 iunie 2001 și au fost consemnate în încheierea din aceeași dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la 3 iulie 2001.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 16 octombrie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 1.254/2000, **Curtea de Apel București — Secția contencios administrativ a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici**. Excepția a fost ridicată de Adrian Alexandru Niculescu într-o cauză în contencios administrativ, în contradictoriu cu Ministerul Apărării Naționale. Prin acțiunea formulată autorul excepției solicită anularea Ordinului de zi pe unitate nr. 51 din 27 iunie 2000, prin care s-au dispus încetarea contractului său de muncă, precum și reîncadrarea sa pe o funcție similară celei deținute.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 „contravine literei și spiritului tratatelor internaționale de drepturile omului pe care România le-a ratificat și care fac parte din dreptul intern al României”, în sensul că discriminează cetățenii români „pe baza dublei sau multiplei lor cetățenii”. Se apreciază că prevederile art. 16 alin. (3) trebuie coroborate cu cele ale art. 20 din Constituție. Or, potrivit tratatelor internaționale discriminarea de orice fel este interzisă. În acest sens autorul excepției face referire la prevederile art. 2 și ale art. 21 pct. 1 și 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, la cele ale art. 2 pct. 2 și ale art. 6 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, precum și la prevederile art. 2 pct. 1 și ale art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. De asemenea, sunt invocate dispozițiile art. (5.9) și ale art. (7.5) din Documentul Reuniunii de la Copenhaga, considerându-se că „a discrimina un cetățean român pentru faptul că are și cetățenia unui stat

membru U.E. apare ca o negare a însuși obiectivului politicii de integrare”.

Curtea de Apel București — Secția contencios administrativ, exprimându-și opinia, apreciază că dispozițiile art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 sunt constituționale în raport cu prevederile art. 16 alin. (3), corelate cu cele ale art. 20 din Constituție.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților, în punctul său de vedere, apreciază, pe de o parte, că autorul excepției nu a precizat textul constituțional înfrânt de dispozițiile legale criticate, iar pe de altă parte, consideră că, „fiind vorba despre un act administrativ [...], sesizarea formulată nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale”.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 este neîntemeiată. Se arată că „ocuparea unei funcții sau demnități publice de către persoane cu dublă cetățenie constituie o imposibilitate juridică, cumulul obligației de fidelitate, în cazul persoanelor cu dublă cetățenie, fiind, prin natura sa, incompatibil imperativului moral ce ține de esența normelor dreptului constituțional”, astfel că dispozițiile legale criticate sunt în concordanță cu normele și principiile constituționale invocate, precum și cu cele ale tratatelor internaționale în materie.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere asupra excepției ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției și ale părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 8 decembrie 1999, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții care au următorul conținut: „*Poate ocupa o funcție publică persoana care îndeplinește următoarele condiții: a) are numai cetățenia română și domiciliul în România;*”. Autorul excepției consideră

că acest text de lege este neconstituțional „în sensul discriminării pe baza dublei cetățenii a cetățenilor români“. În speță se apreciază că este încălcat dreptul la muncă, ceea ce reprezintă pentru autorul excepției dreptul de a accede „într-o anumite structură și poziție care este asimilată funcției publice“. Este adevărat, susține autorul excepției, că art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 este conform prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (3), potrivit cărora: „Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate de persoanele care au numai cetățenia română și domiciliul în țară“, dar acest text trebuie interpretat și aplicat așa cum precizează art. 20 din Constituție, și anume: „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale.“

În acest sens sunt invocate următoarele reglementări din pactele și tratatele internaționale:

a) Art. 2 și art. 21 pct. 1 și 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului:

— Art. 2: „1. Fiecare se poate prevala de toate drepturile și de toate libertățile proclamate în prezenta Declarație, fără nici o deosebire, în special de rasă, de culoare, de sex, de limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de origine națională sau socială, de avere, de naștere sau decurgând din orice altă situație.

2. Pe lângă aceasta, nu se va face nici o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care aparține o persoană, fie această țară sau teritoriu independente, sub tutelă, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranității.“

— Art. 21 pct. 1 și 2: „1. Orice persoană are dreptul să participe la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin intermediul unor reprezentanți liber aleși.

2. Orice persoană are dreptul de acces, în condiții de egalitate, la funcțiile publice ale țării sale.“

b) Art. 2 pct. 2 și art. 6 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale:

— Art. 2 pct. 2: „Statele părți la prezentul Pact se angajează să garanteze că drepturile enunțate în el vor fi exercitate fără nici o discriminare întemeiată pe rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau pe orice altă împrejurare.“

— Art. 6 pct. 1: „Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.“

c) Art. 2 pct. 1 și art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice:

— Art. 2 pct. 1: „Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte și să garanteze tuturor indivizilor care se găsesc pe teritoriul lor și țin de competența lor drepturile recunoscute în prezentul Pact, fără nici o deosebire, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.“

— Art. 25: „Orice cetățean are dreptul și posibilitatea, fără nici una din discriminările la care se referă articolul 2 și fără restricții nerezonabile:

a) de a lua parte la conducerea treburilor publice, fie direct, fie prin intermediul unor reprezentanți liber aleși;

b) de a alege și de a fi ales, în cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal și egal și cu scrutin secret, asigurând exprimarea liberă a voinței alegătorilor;

c) de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa.“

d) Art. (5.9) și art. (7.5) din Documentul Reuniunii de la Copenhaga din cadrul Dimensiunii Umane a OSCE:

— Art. (5.9): „Toate persoanele sunt egale în fața legii și au dreptul, fără nici o discriminare, la o protecție egală prin lege. În această privință, legea interzice orice discriminare și garantează tuturor persoanelor o protecție egală și efectivă contra oricărei discriminări, oricare ar fi motivele acesteia.“

— Art. (7.5): „Vor respecta dreptul cetățenilor de a solicita funcții politice sau publice, cu titlu individual sau ca reprezentanți ai unor partide politice sau organizații, fără discriminare.“

Examinând excepția, Curtea reține că, recunoscând concordanța deplină a dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 cu prevederile constituționale ale art. 16 alin. (3), autorul excepției a solicitat un control întemeiat pe art. 20 din Constituție, relativ la preeminența reglementărilor internaționale privitoare la drepturile omului în caz de conflict cu dreptul intern.

Analizând această solicitare, Curtea observă că adevăratul temei al exercitării dreptului de care autorul excepției arată că ar fi lipsit este art. 38 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia „Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei și alegerea locului de muncă sunt libere“.

Curtea constată că dispozițiile art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999, cu modificările și completările ulterioare, se regăsesc în prevederile art. 16 alin. (3) din Constituție, prevederi ce urmează să fie interpretate în corelație cu cele cuprinse în art. 50 din Constituție, potrivit cărora „(1) Fidelitatea față de țară este sacră. (2) Cetățenii cărora le sunt încredințate funcții publice, precum și militarii, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin [...]“. În această lumină fidelitatea față de țară apare ca o obligație esențială ce rezultă din raportul de cetățenie, raport definitoriu în condiționarea de către legiuitor a accesului la anumite funcții sau demnități publice. Accesul persoanei la o funcție sau o demnitate publică, în raport cu o asemenea condiție, se regăsește și în norme și prevederi din documentele internaționale citate chiar de către autorul excepției. Astfel Declarația Universală a Drepturilor Omului, în art. 21 pct. 2, statuează că „Orice persoană are dreptul de acces, în condiții de egalitate, la funcțiile publice ale țării sale“, iar Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, în art. 25, prevede: „Orice cetățean are dreptul: [...] c) de a avea acces, în condiții generale de egalitate, în funcțiile publice din țara sa.“

De asemenea, Curtea constată că dispozițiile legale criticate nu încalcă nici art. 38 alin. (1) din Constituție, deoarece dreptul la muncă consfințit prin acest text constituțional nu poate fi redus la dreptul de acces într-o anumită poziție asimilată funcției publice sau chiar într-o asemenea funcție.

În realitate exercițiul dreptului la muncă poate fi supus unor condiționări (de studii, vârstă etc.), care nu pot fi interpretate ca fiind o îngrădire a dreptului la muncă. La aceste condiții, în cazul funcției publice, se adaugă și alte cerințe specifice.

Curtea constată că textul de lege criticat este în deplină concordanță cu reglementările internaționale invocate în susținerea excepției. Astfel Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, în art. 6, recunoaște dreptul la muncă în aceleași condiții ca și art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu precizarea că, în conformitate cu art. 2 din acest pact, îndeplinirea obligațiilor stabilite prin dispozițiile lui se va realiza progresiv și în raport cu drepturile omului și cu posibilitățile fiecărei economii naționale, iar prohibirea oricăror discriminări (enunțată la pct. 2 al art. 2) nu se opune unor circumstanțieri, textul reglementând chiar unele restricții (art. 4 și 5). De asemenea, Curtea constată că, într-adevăr, exercițiul acestui drept este apărat, potrivit art. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, împotriva

oricăru fel de discriminare, dar în conformitate cu art. 29 pct. 2, care proclamă că „[...] fiecare persoană este supusă numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv al asigurării recunoașterii și respectului drepturilor și libertăților celorlalți și în vederea satisfacerii cerințelor juste ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică.” În același sens sunt și prevederile art. 19 pct. 3 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, în virtutea cărora exercitarea libertăților poate fi supusă anumitor limitări, care trebuie însă stabilite în mod expres prin lege și care sunt necesare, printre altele, apărării securității naționale sau ordinii publice.

Printr-un alt raționament, dar în același context de exigențe în ceea ce privește interpretarea sistematică a art. 21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, Curtea observă că reglementarea are în vedere accesul la funcții publice eligibile, câtă vreme sunt evocate, ca valori supreme apărate, exprimarea voinței populare prin alegeri nefalsificate, voința poporului constituind baza puterii de stat, iar alegerile întemeindu-se pe proceduri care să asigure libertatea votului. În același sens este și art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Acest text este aproape identic cu cel al art. 21 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, numai că aspectul de drept politic, legat de alegeri libere, periodice, candidaturi depuse în condiții egale etc., este și mai evident decât în Declarația Universală a Drepturilor Omului. Prevederile primului alineat conțin o precizare în plus: drepturile respective sunt exercitate *fără restricții rezonabile*, ceea ce implică posibilitatea existenței unor condiționări în exercițiul acestor drepturi. În aceste condiții interdicția oricărei discriminări nu mai apare ca fiind nelimitată, pretându-se, în cazul reglementării ei prin lege, la o firească cercetare a condiției de rezonabilitate.

În aceste condiții rezultă că, în orice caz, în speța de față aceste două reglementări, precum și cele ale art. (5.9) și ale art. (7.5) din Documentul Reuniunii de la Copenhaga din 1990, care interzic orice discriminare în exercitarea drepturilor cetățenilor, inclusiv cele de a solicita funcții politice sau publice, nu își găsesc aplicație.

În fine, în considerarea reglementărilor internaționale arătate mai sus Curtea constată că dispozițiile legale criticate trebuie raportate la limitele exercițiului unor drepturi, prevăzute la art. 49 din Constituție, fiind întrunite cerințele acestuia, întrucât condiționarea impusă de textul legii este dictată de considerente privind apărarea siguranței naționale, cu respectarea unei condiții de rezonabilitate, care, în cauza de față, este îndeplinită.

Curtea observă, de asemenea, că, deși în plan doctrinar sintagma *funcțiile și demnitățile publice* ar putea suscita discuții și critici privitoare la sfera și întinderea acestora într-un domeniu sau altul al vieții social-politice, Curtea nu are competența de a modifica, restrânge sau lărgi textul legii fără riscul de a se transforma în legislator pozitiv, substituindu-se astfel Parlamentului, unica autoritate legiuitoare.

Dintr-o altă perspectivă Curtea ar fi îndreptățită să constate și existența unei cauze de inadmisibilitate în speță, în temeiul faptului că în realitate, prin excepția de neconstituționalitate se solicită Curții ca, pe cale de interpretare, să declare un text din Constituție ca fiind în afara cadrului convențional internațional privind drepturile omului. Într-o atare situație, în condițiile în care Curtea ar admite excepția, ar proceda ea însăși la revizuirea Constituției, efectul deciziei fiind acela de anihilare a aplicării textului. Curtea și-ar extinde astfel limitele propriei sale competențe.

Curtea va proceda însă la respingerea pe fond a excepției, constatând excepția ca fiind neîntemeiată.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 alin. (3) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. a) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată Adrian Alexandru Niculescu în Dosarul nr. 1.254/2000 al Curții de Apel București — Secția contencios administrativ.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 3 iulie 2001.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro